

Posudek na diplomovou práci Lukáše Lebdušky

„*Etický a ontologický aspekt fenoménu svědomí.*“

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Miloslava Blažková, CSc.

Oponent: PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.

Diplomant si zvolil za téma své práce problém svědomí, tedy otázku, o níž je každý zdánlivě přesvědčen, že „o ní ví“.

I proto se autor vystavil nároku podstoupit práci, jejímž atributem musí být skutečná filosofická reflexe problému. Dlužno dodat, že tento nárok autor bezesporu splnil, ba co víc, pojal téma velmi zajímavým způsobem: zabývá se posunem pojetí fenoménu svědomí od jeho chápání jako kategorie čistě etické ke kategorii ontologické.

Kategoriální i konotační posuny v této proměně fenoménu svědomí sleduje a ilustruje pozoruhodnou metodou, jako by ve dvou průřezech: vertikálním a horizontálním. Vertikální průřez obsahuje: svědomí jako volání, svědomí jako starost, svědomí jako rozumění vině a dostání výzvě, v horizontálním průřezu pak autor rozebírá pojetí svědomí u Sokrata (Platóna), T. Akvinského, I. Kanta, F. Nietzscheho, přičemž – vzhledem k otázce, již řeší – zcela právem a logicky věnuje značný prostor M. Heideggerovi jako „tvůrci“ ontologického konceptu svědomí.

V celkovém rozvržení práce jsou obsaženy rovněž přesahy tématu ve smyslu interdisciplinarity filosofického přístupu k teologii, psychologii a biologii (str. 10 – 16.).

Ráda bych zmínila, že kromě obsahu a způsobu zpracování této diplomové práce, mne zaujala autorova filosofická invence, projevující se v jeho schopnosti pracovat s filosofickými či etickými systémy problémově. Autorův způsob kladení otázek a protrhávání samozřejmosti k nesamozřejmosti, deskripce k problematičnosti a otevřenosti, podle mého názoru vypovídá nejen o autorově poctivé práci, nýbrž napovídá dost i o jeho potenciálu k filosofickému uchopování problému. (tak například namátkou jeho otázky k citátu: „*Bud' setrvám v neautentičnosti objektivity, tzn. v průměrné, běžné neosobní, všeobecné orientaci života, nebo přijmu ve svobodném a autentickém existování mně vlastní, vrženou, konečnou, dějinnou subjektivitu.*“ , které pokládá: Mohu se skutečně beze zbytku rozhodnout ve smyslu absolutního přijetí autenticity, či neautenticity pro svůj vlastní život? Je možné prožít svůj život v opravdové autenticitě ve smyslu stoprocentního uchopení a proniknutí do oblasti bytí? Je člověk „chodící autenticitou“ tak, že je neustále ve střehu k možnostem svého bytí? Běžná praxe naznačuje, že tomu asi tak nebude. Dokonce lze s jistou dávkou opatrnosti konstatovat, že právě takový „životní styl“ často stojí v jisté opozici k tomu, jak reálně se všemi důsledky zakoušet to, co život sám přináší. Tento názor však nestojí k opozici k tomu, jak lépe poznávat možnosti pro své vlastní bytí. Je spíše jistým upozorněním před přehnanou teoretizací daného problému.“ Viz str. 16)

Práce L. Lebdušky je podložena i reprezentativním výběrem literatury, s níž umí zacházet. Možná je škoda, že autor však uvádí pouze „použitou literaturu“ a ne také „seznam literatury“.

K obhajobě bych autorovi položila tyto otázky:

1. Jaké jsou anticipace Heideggerova ontologického pojetí svědomí?
2. Jaký má autor názor na „doplnění“ vertikální roviny o „svědomí jako smíření“?
3. Mohl by něco říci k souvislosti Heideggerovy „ontologie smrti“ s jeho pojetím svědomí?
4. Proč je autorovi nejbližší Patočkovo pojetí svědomí (které uvádí v závěru své práce)?

Celkové hodnocení:

Diplomová práce L. Lebdušky je promyšlená, odborně relevantně i metodicky efektivně uchopuje daný problém, obsahuje filosofický aparát a je psána kultivovaným jazykem. Práci jednoznačně **doporučuji** k obhajobě.

Hodnotím stupněm: **v ý b o r n ě** (a po menších úpravách) navrhuji k publikování).

8. 9. 2006

PhDr. Věra Jirásková, Ph.D.